

Å beskytte og fremme urfolksproduserte varer og tjenester på nett

I en stadig mer sammenkoplede verden, bruker en del urfolk og lokalsamfunn digital økonomi, eller det digitale nettsamfunnet, og sosiale medier for å markedsføre sine varer og tjenester. Skiftet til online-plattformer tilbyr små og mellomstore bedrifter og gründere i urfolkssamfunn og lokalsamfunn nye muligheter for aktivt å fremme og utvide sine virksomheter og å nå sine kunder på en mer direkte og beleilig måte. Med økt tilgang følger imidlertid også nye immaterialrettslige utfordringer. Mens fordelene ved å drive virksomhet på nett kan være store, bør små og mellomstore bedrifter og gründere i urfolkssamfunn og lokalsamfunn på et tidlig tidspunkt reflektere over hvordan de vil utvikle velegnete immaterialrettslige strategier for å sikre sine egne og sine lokalsamfunns interesser på nett.

1. Registrer ditt foretaksnavn, logo og domenenavn (internett-adresse) som varemerker

Det første skrittet for å selge online er å skape en tilstedeværelse online. Din virksomhet kan etablere en tilstedeværelse på nett ved å kjøpe et domenenavn og utvikle et nettsted eller nyttiggjøre seg verktøy som tilbys på diverse online-plattformer som sosiale medier. Sørg for å registrere ditt foretaksnavn som et varemerke for å forhindre at noen andre bruker eller registrerer samme navn. I tillegg til foretaksnavn kan varemerker også brukes for å beskytte logoer, produktnavn og andre karakteristiske tegn som brukes på nett. Når du først har et varemerke, så bruk det. Vis ditt varemerke og symbolet på ditt registrerte varemerke (®, TM eller lignende) for dine produkter eller gjennomgående på dine virksomhetsplattformer på nett.

2. Bruk opphavsrett eller design- og mønsterregistrering for å beskytte formgivning og annet kreativt innhold i din virksomhetsplattform på nett

Utformingen av et nettsted eller en nettside kan beskyttes av opphavsrett eller designregistrering. Mens opphavsrettslig beskyttelse følger automatisk av å ha skapt et verk, trenger du å registrere design eller mønster. På samme måte kan innhold som vises på nett, som skriftlig materiale, fotografier, videoer, musikk eller grafikk, også beskyttes av opphavsrett. Opplysningsbrukere om at innholdet på ditt nettsted eller dine sider på sosiale medier er beskyttet av opphavsrett ved å merke hver side med et opphavsrettsmerke (© eller ordet «Copyright» eller lignende). Sett et opphavsrettsmerke ved siden av hvert fotografi eller gjør det vanskeligere å kopiere dine fotografier ved å legge til et vannmerke. Ikke bruk bilder med høy oppløsning («hi-res bilder») på nett.

3. Ikke offentliggjør kulturelt sensitive, hemmelige, hellige eller kommersielt verdifulle opplysninger på nett

Internett har gjort tilgang til informasjon så enkelt som å klikke på en tast. Mens lovgivning om forretningshemmeligheter beskytter verdifulle opplysninger, som produksjonsteknikker,

produksjonsprosesser og spesialisert kunnskap, bør du ta rimelige skritt for å hemmeligholde viktige opplysninger. For eksempel, heller enn å vise hvordan dine produkter skapes, kan du vise hvor de lages hen. Om nødvendig, sørg for at de som er ansvarlige for å vedlikeholde din tilstedeværelse på nett, som ansatte, nettstedsutviklere eller andre tjenestetilbydere for online-tjenester, er godt klar over konfidensialiteten i spesifikke opplysninger forbundet med din virksomhet eller ditt lokalsamfunn. Vurdér å ta med klausuler om taushetsplikt i kontrakter med ansatte og å undertegne avtaler om taushetsplikt med forretningspartnere eller andre du samarbeider med.

4. Bevisstgjøring om det unike og autentiske ved dine produkter og tjenester

Hjelp dine kunder og dine følgere på sosiale medier å forstå at det er mening og verdier bak dine varer og tjenester gjennom effektive digitale fortellingsstrategier. Digitale fortellinger kan bidra til å skape en følelsesmessig forbindelse med ditt publikum og muliggjøre deling av informasjon om det unike ved dine varer og tjenester og deres forbindelse med din tradisjonelle kunnskap og ditt lokalsamfunn. Disse strategiene kan forsterkes ved bruk av visse immaterialrettslige verktøy, som sertifiseringsmerker, som kan muliggjøre varemerke-gjenkjennelse og bevisstgjøre folk om autenticiteten eller andre kvaliteter ved varene og tjenestene som markedsføres under varemerket. I denne forbindelse kan merkelapper også brukes for å gi kontekst og pedagogiske opplysninger som immaterialrett ikke er i stand til å formidle.

5. Vær årvåken og proaktiv for å beskytte ditt innhold på nett

Det er ditt ansvar å overvåke nettet og sjekke at det ikke forekommer uautorisert bruk av ditt nett-innhold og dine immaterialrettslige aktiva. Om du er innehaver av immaterielle rettigheter, gjør det kjent, for eksempel ved riktig og karakteristisk bruk av varemerke og opphavsrettsmerking, og gjør det så mye som mulig. Overvåk nøye dine immaterialrettslige aktiva, inkludert

dine varemerker, opphavsrett eller design- og mønsterbeskyttede materialer som deles via ditt nettsted eller dine sider på sosiale medier, og gå til handling om nødvendig. Ha i mente at å håndheve dine immaterielle rettigheter kan bli dyrt. I noen tilfeller ville den mest praktiske handlingsplan være å få det krenkende materialet tatt av nettet så raskt som mulig. Noen nettsteder har avdelinger som tar seg av immaterialrettslig håndhevelse, der man kan klage og be om undersøkelse og anmode om at krenkende innhold tas av nettet.

6. Bruk tilgjengelige ressurser for små og mellomstore bedrifter og gründere med urfolksopprinnelse eller fra lokalsamfunn

Å registrere og håndheve immaterielle rettigheter kan bli dyrt. Mens WIPOs Avdeling for tradisjonell kunnskap ikke kan yte juridisk rådgivning og bistand som sådan, kan avdelingen ofte kunne henvise små og mellomstore bedrifter og gründere med urfolksopprinnelse eller fra lokalsamfunn til fri rettshjelp eller subsidierte juridiske tjenester. Avdelingen for tradisjonell kunnskap kan kontaktes på grtkf@wipo.int.

For mer informasjon om hvordan det immaterialrettslige systemet kan støtte små og mellomstore bedrifter og gründere med urfolksopprinnelse, sjekk disse publikasjonene:

Protect and Promote Your Culture: A Practical Guide to Intellectual Property for Indigenous Peoples and Local Communities

Intellectual Property and Folk, Arts and Cultural Festivals: Practical Guide

Background Brief 5: Intellectual Property and Traditional Handicrafts

Making a Mark – An introduction to Trademarks for Small and Medium-sized Enterprises

Looking Good: An Introduction to Industrial Designs for Small and Medium-sized Enterprises

Creative Expression: An Introduction to Copyright and Related Rights for Small and Medium-sized Enterprises

Inventing the Future: An Introduction to Patents for Small and Medium-sized Enterprises

World Intellectual Property Organization
34, chemin des Colombettes
P.O. Box 18
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

Tel: +41 22 338 91 11
Fax: +41 22 733 54 28

To contact WIPO's External Offices
visit www.wipo.int/about-wipo/en/offices

© WIPO, 2022

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

The CC license does not apply to non-WIPO content in this publication.

Cover: unsplash.com / © Oriento,
© Alice Pasqual, © Paul Zoetemeijer,
© Federico Beccari;
Getty Images / © Frans Lemmens

DOI: 10.34667/tind.46518